

ARANYOSVIDÉK

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közgazdasági, társadalmi, szépirodalmi s a torda-aranyosmegyei tan. testület hivatalos lapja. — Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI DIJ: Egész évre 4 frt. (8 korona) Fél évre 2 frt. (4 korona) Negyed évre 1 frt (2 korona) Papoknak és tanítóknak egész évre 2 frt.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Nagy Albert. Kiadó laptulajdonosok: NAGY OLIVÉR, ÉS TÁRSAI. Szerkesztőség: Jókai-utca 72. sz. Kiadóhivatal: Megyeház.	Kéziratokat nem adunk vissza. A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. A pénzküldemények pedig a kiadóhivatalhoz.	HIRDETESEK DIJA: Egész oldal 20 frt Fél oldal 10 frt Egy negyed oldal 5 frt Egy nyolczad oldal 2 frt 50 kr Egy tizenhatod oldal 1 frt 25 kr Reklamsora 20 kr
--	--	---	--

A gazdák érdeke és a biztosítás.

II.

E biztosító társulat tehát a kölcsönösség elvén és szövetkezeti alapon létesült s a közgazdasági reform-eszmék egyik legfontosabbja, mely eszme a nyugoti kulturállamokban igen nagy sikereket aratott. Még alig néhány év előtt a nyugoti államokban is csak egy bizonyos hányada a polgároknak biztosítottta vagyonát elemi csapások ellen, mert a közönység ott is visszariadt a részvénytársaságok magas díjaitól s ma már a szövetkezés üdvös intézménye mellett csak elvétve akad egy-egy gazda, ki vagyonát ne biztosítaná.

A biztosítás gyökeres átalakítására sehol sem oly égető a szükség, mint épen hazánkban, hol a gazdák sorsa, a mindinkább csökkenő terményárak s szaporodó terhek mellett már csaknem elviselhetetlen s hol a biztosítás ép e miatt kétszeresen terhes. E bajon kívánt az említett szövetkezet segíteni, midőn célul tűzte ki, hogy a biztosítás ügyét hazánkban is szövetkezeti alapon szervezze s így azt még a legkisebb gazdára nézve is elviselhetővé tegye. Irányadó volt előtte az is, hogy a külföldi tőkékkel működő részvénytársaságokkal szemben kizárólag magyar érdeket szolgáljon.

Működése, olcsó díjaival ország-szerte általános felkarolásban részesült annyira, hogy a megyei, a községi és árvavagyon tűzkár elleni biztosítására nézve több törvényhatóság nyújtott be már ajánlatot, mit a mi hatóságaink is utánozhatnának. A szövetkezet munkálkodásának sikere

mellett bizonyít, hogy az „Országos magyar gazdasági egyesület” választmánya is nem csak helyesnek s jónak, igazságos és hazaflasnak ismerte el, de vezető egyéniségei közül többen az igazgatóságba is beléptek, dokumentálván ez által is meggyőződésüket.

De lássunk az elmondottakhoz egy pár bizonyítékot is.

Erre nézve a szövetkezet díjteleit illetőleg szolgáljanak rövid példagyánánt a következők:

A részvénytársaságoknál fizet egy biztosított fél a kőalzatú nád vagy szalmatetőzetű épületekért átlag:

300 frt után összesen 4 frt 31 krt, a szövetkezetnél pedig 1 frt 83 krt, a megtakarítás tehát évente minden 300 frt érték után 2 frt 48 kr.

A kőalzatú, zsindely tetőzetű épületekért fizet a fél a részvénytársaságoknál átlag 500 frt érték után 4 frt 6 krt, a szövetkezetnél 2 frt 3 krt, megtakarítás tehát kitesz itt is 2 frt 3 krt évente, vagyis a részvénytársaságoknak kétszer annyit fizet, mint nekünk.

A kőalzatú cserépfedélű épületnél pedig átlag fizet egy biztosított fél a részvénytársaságoknál 1000 frt érték után 3 frt 5 krt, a szövetkezet ily összeg után csak 1 frt 23 krt számít, tehát a megtakarítás itt is évente 1 frt 82 krra rug, vagyis több mint kétszer annyit fizet a részvénytársaságoknak, mint fizetne a szövetkezetnek.

Már e néhány példából is kitűnik, hogy mily nagy megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet. De ezenkívül

még más előnyöket is nyújt minden egyes biztosított tagjának, ugyanis nem kell osztalékokról — részvényeseknek nyújtandó dús jövedelemről — gondoskodnia s így az elérendő minden nyereséget biztosított tagjainak javára fordíthatja. Minden fél, a ki biztosítását itt kötötte meg, egyúttal tagja a szövetkezetnek mindaddig, míg kötvénye díjait fizeti; s ekkép részesedhetik az elérendő nyereségben oly módon, hogy idővel még a mostani olcsó díjak tovább leszállításának kedvezményét is élvezheti; továbbá a biztosított fél az alapszabályok szerint szavazati joggal bír a közgyűlésen és így közvetlenül is befolyhat a szövetkezet ügyeinek irányítására.

Mindezek oly előnyök, miket gazdaközönségünk eddig nem ismert, mert a részvénytársaságoknál ki vannak zárva, ott csak az osztalékra (dividenda) dolgozó s azt váró részvényesnek lévén szavazati joga. Itt a tiszta haszon 80% azaz nyolczvan százaléka a tartalékalapok gyarapítására van fordítva, mely intézkedés már önmagában hordja a siker csiráját s kétségtelenül teszi, hogy a szövetkezet a kitűzött célját el is fogja érni.

Ilyen körülmények közt teljes jóhiszeműséggel ajánlhatjuk a magyar gazdaközönségnek ez intézmény tömeges felkarolását.

A törvény és az ennek alapján keletkezett bírói gyakorlat lehetővé is teszi mindenkinek, hogy biztosításával bármikor, a mikor csak neki tetszik, a más társaságoktól ide áttérjen.

Az a körülmény, hogy valaki még több évre van biztosítva, e tekintet-

ben akadályt egyáltalán nem képezhet, mert az 1875. XXXVII. törvénycikk 485. §. 4. pontja határozottan kimondja: „a biztosítási szerződés hatályát veszti, ha a visszatérő időszakokban fizetendő díj a lejáratkor vagy az e végre engedett halasztáskor le nem fizettetik.” A magyar kir. kuria mint legfelsőbb bíróság pedig kimondotta, hogy csakis az első évi díj fizetése kötelező, a többi nem; ha tehát valaki a visszatérő időben a díjat meg nem fizeti, annak más következménye nincs, minthogy a szerződés egyszerűen megszűnik.

Ebből világos, hogy a törvény megóvja minden egyes félnek cselekvési szabadságát és mindenkinek tettségére bizza, hogy vagyonát mindenkor ott biztosítsa, a hol akarja, a hol az érdekeinek leginkább megfelel és pedig tekintet nélkül arra, vajjon előbbi több évi biztosítása lejárt-e s vajjon állított-e ki előre díjváltókat avagy nem.

Miután minden egyes gazdának érdekében áll, hogy mielőbb az olcsó díjak élvezetébe jusson: a szövetkezet mindenképen megkönnyíti az ide való átlépést, sőt feleinek, kik más társulatoktól áttérnek, teljes garanciát is nyújt arra nézve, hogy ezen átlépésből rájuk nézve semmiféle anyagi kár s kellemetlenség háramlani nem fog.

De ha mégis az átlépés bármily módon is bárki által akadályoztatnék, a szövetkezet az ügyet ügynökei útján jogi tanácsosa által és saját költségén fogja elintéztetni, úgy, hogy a félnek a védelemért egyetlen krajczárt sem kell fizetnie, sőt még a postaköltség

Az „Aranyosvidék” tárczája.

Álföldi történetek.

I.

Eszik Jóachim bátya alig tudta megilletődését sürü köhingatások és torok küszörligetések által eltitkolni, — közbe-közbe szaporán nyomogatta le hüvelyujjával pipájában mélyebbre a dohányt — mikor a gügyü vagy is Pap János uram komoly, ünnepélyes arczot vágva rákezdte: „Engedelmet kérek bátor begyűvetelemér” ezen tisztességes portára; de Terjék János becsületes ifjunak vagyok eleresztett póstása” — mely szavakból megértette, hogy mi járatban van szegény zsellér házában. Mert hát nem kis sor az a mai világban, mikor mindenki csak a vagyon után kapaszkodik, hogy egy szegény zsellér-lánynak ki nyolczad-magával van otthon — ha még olyan szép is, mint az esthajnali csillag — ilyen szerencséje akadjon. Mindjárt jót sejtett, mikor Pap János urat udvarára befordulni látta, mert tudta, hogy az csak jó módú gazda-legényeknek szokott a szószólója lenni; — a szegényebbeknek Sárkány Viktor néni is megteszi — de hogy éppen ilyen első gazda helyről érje a tisztesség szegény hajlékát, azt még álmodni se merte.

Mert hát az első gazdák közül való volt Terjék János uram, kinek tisztességes szándékát Papp János, a gügyü hírvit. Szászszákos, első klaszsis földje Pákán, tizennégy lánáz szőlője a Galambosban; azon kívül a nagy oszlopos-ambitusus ház az iskola utcában, nyolcz ablakkal az utcára; hát még a sok drága lábas jószág! Behordáskor olyan tizenkét czimeres-ökrös szekér fordult be az udvarára, hogy az egész sor irigykedve nézte.

Igaz biz'a, hogy János gazda nem volt valami deli legény, sőt nagyon is mostohán bánt vele szépség dolgában a természet. Hátát kivetette a köszvény; feje alig látszott elől-hátul kidorodott púpjai közül; törpe természetéhez aránytalanul nagy — kifordult lúdtalpu lábai s térdig lelógó hosszú karjai voltak; az arcza szúrós, apró szemeivel, nagy — sárga fogakkal teli — szájával és vörhenyes, serteszerű hajával és bajuszával nem enyhítette termete rút-ságát.

Mári néni a Joachim gazda hitestársa sajnálta is legnagyobb lányát a 18 éves szép Franczikát hozzáadni a gazdag, de nyomorék legényhez; eleget is mondogatta az urának: „Hát van lelke keenek elpredálni a gyereket egy ilyen emberhő, ki való-ságos isten csudája, hisz' még emberi ábrázatja sincs; vagy olyan kivető ez a leány? Ne féljen keed, majd akad ennek

magához való szerencséje, ha szegény is, de épkez-láb ember; vesződni, dolgozni fog, de legalább nem kárhozik el a lelke hamis esküvéssel.”

De sok szót nem szaporíthatott, mert Joachim gazda elhallgattatta: „Ne ajnározz asszony; ne akarj az Isten rendelése elejbe vágni. Vagy jobban szeretnéd, ha a lányod úgy csetlene-botlana az életbe, mint te s hozzád járogatna egy-egy darab kenyérér', egy kis zsirózór' ha majd a gyerekei éhen sirnak? Ne pentyegj nekem szeretetről, nem tud Franczika arról még semmit; valamire való legényel még soh'se beszélt, — szereti aki jó hozzá, János pedig jó gazdája lesz, most is mán azon töri magát, hogy járjon jobban a lányod kedvibe.”

Franczikát meg sem kérdezték, akar-e a János gazda felesége lenni vagy nem; aztán meg ő az egész dologból annyit értett meg, hogy ezentul kevesebb lebben-cet meg tarhonyát, de annál több hust fog enni; szép ruhákban fog járni; nem fog fagyoskodni télen a birge meg a malacz mellett; nyáron pedig nem kell félennie, hogy a liba a tilosba — a pulyka a csalános árokba szökik, mely esetekben az iştirang vagy bornyukötél közel érintkezésbe jutott a hátával.

Igy esett aztán, hogy egy vasárnap nagy mise után a főtisztelendő úr az öreg templomban az ő nevüket is — sokak-

nak nagy álmétkodására — kikiáltotta a katedrálról.

Az egész utca türelmetlenül várta a lakadalmat s mikor az a nap elérkezett, mindenki talpon volt s már dél óta fagyoskodtak csoportokba verődve a kis kapuk előtt, csakhogy megláthassák milyen lehet az a leány, ki ehhez a szegény nyomorékhoz merte kötni az életét.

Mikor aztán megérkezett a násznép alig tudtak a szánakból kiszállni s a kapuig jutni, úgy körülfogta őket a tömeg.

De volt is mit nézniök, mert olyan szép leányt, mint a menyasszony nem egy-hamar láttak. Magas, karcsu termete mellett szegény János gazda elveszett, hisz' alig ért a melléig; — gránátpiros selyem szoknya, ugyanolyan színű hattyúprémes kabátkája (a János anyja, az öreg nagyasszony csináltatta, hogy a násznép előtt ne kelljen pirulnia a szegényesen öltözött menyasszony miatt) oly szépen illett barna-piros, hamvas arcához, melyből két nagy lenvirágkék szem világított elő, beáryalva a finoman izezett dús fekete szemöldök s hosszú visszagörbült szempillák által. A csodálat és szánakozás moraja összevegyült; egy-egy élesebb nyelvű asszony hangosan mondogatta: „Halálus vétek volt ezt a szép teremést elevenen eltemetni.” — Már régen becsukták a kaput a násznép után, de a szomszédok még mindig a ház körül ácsó-

és meghatalmazási bélyeg is a szövetkezet által fog fedeztetni.

Ezekben van megjelölve a mód, melyben bárki is csatlakozhatik a szövetkezethez, s minél többet csatlakoznak, annál nagyobb lesz az elérhető eredmény, annál hamarabb lesz a szövetkezet azon helyzetben, hogy tartalék alapjainak nagyságához mérten díjtételeit fokozatosan még lejjebb szállíthassa.

Ezeket tartottuk szükségesnek a gazdák érdekében egyelőre elmondani, remélvén, hogy a gazdaközönség saját érdekétől hajtva sietni fog a kedvező alkalmat minél előbb felhasználni és biztosításával a szövetkezethez csatlakozni.

Pethő Miklós.

A hitelszövetkezetekről.

A közgazdasági tudományok az emberek anyagi jólétének fejlesztésére hatnak és — a mi ezzel kapcsolatos — szellemi jólétét és műveltségét mozdítják elő, mert ma már be van bizonyítva, hogy a társadalom műveltségének emelkedésével fokozódik annak anyagi jóléte és viszont. Az a társadalom a legvagyonosabb, a legfüggetlenebb és a legboldogabb, a mely a műveltségben legelő jár, a mely legjobban értett hozzá arról gondoskodni, hogy a műveltség bizonyos színvonalát a társadalom minden tagja megszerezhesse, azaz: a melynek a legjobban és legkönnyebben hozzáférhetők iskolái.

A felnőttek iskolája: a községi hitelszövetkezetek. Ebben az iskolában tanulja meg a föld népe a hitellel bánni, azt becsülni, erkölcsi és anyagi jólétét fokozni, hogy ezzel a magyar társadalomnak egy erősebb és egészségesebb tagja lehessen.

Hogy szükség van erre az iskolára, azt többek között a nyáron is tapasztaltam és ezért annak, ki ezt nekem nyújtotta, köszönettel tartozom.

A dolog így történt...

Egy vidéki fiók takarékpénztár igazgatója megválasztása volt napirenden. A választás után egy takarékpénztári részvényekkel tulterhelt igen gazdag ember ezzel a kijelentéssel lepelt meg: „Képzelve, közjegyző ur, azt a különös esetet, hogy még a harisnyás részvényesek is eljöttek szavazni és minket szinte leszavaztak!”

rogtak s találgatták: vajjon szereti-e a vőlegényét a szép menyaszony, vagy csak a jó módért ment hozzá?

Santa Kata néni ki is mondotta világosan, hogy nem vet neki három betet mire megszökik a menyecske a nagy házból, mer' nyilván nem veszi be a természetét a János gazda izetlenkedését; mer' hát tudni való, hogy a szerelmeskedés sem esik kezeire akárcinek.

„No-no ne gyüvendölgeess Kata, vágta vissza Keserű István szomszéd — vagy megszökik, vagy megszökik, olyan az asszony, mint a bárány: az asszonyt szép szóval, ezífra csecebeccével, — a bárányt meg sós korpával lehet kézhöz szoktatni.”

Eleinte keresték az alkalmat a kíváncsi szomszédok hol láthatnák az új asszonyt, a piacon elébekerültek; a templomban melléfurakodtak s mindenki szeretete volna arczáról leolvasni boldog-e a nagy gazdaságban, vagy feleserélné azt a régi szegénységével? De az a két gödrös arcz csak olyan szép piros pozsgás volt, mint az előtt; nem árult az el egyebet a jó egészségnél; idővel a kíváncsiak beteltek nézésével s békén hagyták.

A nagy fehér házban pedig éltek csendesesen, megelegedetten. A nagyasszony minden reggeli misén hálát adott az Istennek, hogy az ő Jánosa mellé egy ilyen jó természetű hitestársat rendelt, ki úgy megtudja szivelní az ő szegény nyomorék fiát. Kényeztette is a menyét, nem volt annak semmi dolga; naphosszat elüldögél-

Ebben látjuk, — hogy így fejezzem ki magam — a részvény-társasági műveltséget megtestesítve.

Hátha annak a harisnyás embernek van anyyi esze, hogy akár jószántából, akár rábeszélésre egy jól jövedelmező takarékpénztárnál részvényeket vásárol, akkor, mikor a jogokat kell gyakorolnia, e szép jogát már nem használhatja, csak azért, mert harisnyába jár?!

Ez jellemzi a magyar társadalmat, hogy még ma is három külön, egymással nem igen érintkező, izolált rendet, vagy osztályt különböztet meg. Egyik nem érti meg a másikat, mert nincs érintkezési pont.

A főnemes nem érti a középosztályt és a földmivest (harisnyást) és ezek viszont úgy őket, mint egymást.

Más az életmódja, mások társadalmi szabályai, mások szórakozásai és miért ne mondjuk ki egészen tisztán, akárhogy tagadjuk is: mások erkölceik.

Nálunk, ha egy túltömött vendéglőben, színházban, vagy más nyilvános helyen nem egy társadalmi rendbeliek jutnak egymás mellé, bizony majdnem kivétel nélkül mindenkire kényelmetlen és alkalmatlan a helyzet.

És ez nincsen jól így!

Ezt akarjuk mi a szövetkezetek népszerűsítése útján megváltoztatni.

Ne legyen közöttünk más különbség, mint az, hogy becsületes-e valaki, vagy pedig nem. Ne érezze senki a társadalmi korlátokat. Azokat ne röntsük, hanem közös egyetértéssel döntsek meg. A ki több: hajoljon lefeje, a ki kisebb: emelkedjék. Önművelődés útján iparkodjunk mindnyájan egyenlőkké lenni.

Ma már bebizonyított tény az, hogy hol kell a szövetkezeti eszmét hangoztatni. A papi és tanítói gyűléseken.

Ezen két művelt tényező az, mely a nép beléletébe legjobban belát, az a két tényező az, melyhez a nép leginkább vonzódik; e két tényező az, mely mindig a nép között él és azzal jobban, rosszban osztozik. Azt mondják, hogy nálunk a papság csak a szószékben pap, máskor meg nem igen gondol a hívek gyarapodásával. Gondolkoztak biz' ők eddig is. De, mert legtöbbször nem volt még meg a közgazdasági támpontja: nem igen mertek a cselekvés terére kilépni.

Hogy mennyire időszerű és czélszerű most a hitelszövetkezeti eszmét a papok

hetett ölbe eresztett kezekkel a nagy, oszlopos, szőlővel befuttatott ámbituson; legfeljebb az aprójószágot etetgette, vagy kihúzgált néhány gyómot a virágos kertből, hogy el ne nyomja a nagyasszony híres fajta violáit; télen pedig a meleg szobában selyem-puha lenből fonogatott. Nem igen szólt bele a házidolgokba, azt a nagyasszonyra hagyta, vesződjék, porlekedjék az a szolgálókkal; ritkán szólt valamiért s akkor is leginkább Sándor — a béres legény dolgában talált gáncsolni valót. Pedig nehéz volt abban hibát találni; nem hiába katonasorból került haza, tudta is mi a rend s bizony többnyire igaztalanul érte a fiatal asszony zsémbelése. Az udvar solt se volt neki elég tisztára seprve, meglátta a legkisebb elejtett szalmaszálat is, s mindjárt szóvá tette János gazdának:

Nézze apóka, nézze, rendes gazda házhoz illik az ilyen szemetes udvar? Olyan a porta, mint a szérus kert, tele giz-gazzal; mér' nem fogja kee erősebben azt a csamangót, vagy tán nem kee a gazdája?

Ilyenkor János gazdát elfutotta a méreg, megakart mutatni, hogy de bizony ő a gazda a háznál, ingerlékeny — a dühösségig indulatos természetű volt, mint a hozzá hasonló nyomorék teremtések lenni szoktak, — kiknél gyöngeségük, tehetetlenségük érzete dühöket a vakmerőségig fokozza — szembe állt a béressel, kérdőre vonta s ha egy-két szóval visszafelelt bottal, ostorral vagy éppen a mi kezeügyébe esett — támadt rá.

elé vinni, hogy mennyire megértik és magukévá teszik azt, kitűnik abból, hogy naponként újabb és újabb jelentkezések történnek, hogy községeikben községi hitelszövetkezetek alapítására a központ közreműködik. Ujabbban is sok községben van alakulóban hitelszövetkezet. Dolgozzanak is rajta, mert munkájukat jobbra nem fordíthatják. A papok dolga ma már ez is!

Ezen munkájuk erkölcsi értéke fogja őket kárpótolni azért, mit az egyházpoltikai törvényjavaslatok törvénynyé emelkedése után munkakörükből veszítenek.

El fogják azonban tévesztetni az utat, hogy ha felekezeti és nemzeti szempontról fogják fel az eszmét, mert akkor a helyett, hogy a most is kielégítésre váró differenciák elsimulnának, még inkább kiélesednek azok. Ne nézze a pap az eszme propagálásakor felekezetét, ne nézze a falu közönsége nemzetiségét, hanem nézze és ügyeljen arra, hogy faluja összes becsületes emberei ez uton összekerüljenek, egy társaságot képezzenek és együtt legyenek egy erős vár, mely a lappangó ellenséggel a szocializmussal és anarchizmussal könnyen küzd és diadalra jut.

Mindnyájan együtt közös jóra kell működnünk. A ki ezt így nem érti, vagy nem akarja, az jobb, ha nem is áll munka társaink közé, mert úgy falujának, mint az általunk már eredményes szövetkezeti küzdelemnek nem előharczósa, hanem hátramozdítója lesz.

Vessen mindenki számot magával és csak ha a saját külön érdekét és felekezetének képzelte külön érdekét alá tudja vetni a közérdeknek: csak akkor álljon sorainkba.

Nem szabad e kérdés körül kicsinyeskedni. Nem szabad a munkától huzalkodni, mert igaz, hogy szép eredményeket terem a hitelszövetkezet, de az erős munkást és erős jellemet is kíván.

Sokkal többet érthet egy felületes vállalkozás e terén, mintha mit sem tenne az illető.

Egész emberek kellenek a gátat!

Nem egész munkaerejükkel, de amit ez eszméért tesznek, egész erejükkel tegyék, ne immel-ámmal. Így könnyű lesz a szövetkezeti érdekhálózatot megteremtteni. Így könnyű lesz a jó módot és takarékoskodást általánosítani. Így könnyű lesz a kivándorlás elé gátat vetni. Így könnyen megnyeri a jó tett jutalmát, de ha nem így lesz, úgy ocsut fognak aratni.

Franczika a tornáczról nézte a jelentet s éles hangon biztatta az urát: „Csak üsse apóka, csak üsse!” s olyan hamisan mosolygott hozzá.

A nagy szál — majdnem öles termetű legény ilyenkor megállt, nyugodtan bevárta míg a gazda rácsap; akkor kezével fogta el az ütést nagyot rándítva a boton s így János gazdán is, mire az gyöngye kezéből elengedte a botot, melyet a legény messzi, az udvar sarkába hajított. Aztán mintha semmi sem történt volna megpödrötte göndör szőke bajuszát, mely talán egy száználmos mosolygást is takargatott; tekintete felvillant az ámbitusra a menyecskehez s csendes léptekkel az istálló felé tartott.

Az ilyen jelenetek elég gyakran ismétlődtek s ha a szomszédok hallották a zajt, egymásnak mondogatták: „No megint utólérte már Jánost a bóna-óra!”

Az öreg István szomszéd meg is mondta egyszer a menyecske: „Franczika galambom ne hogy biztasd, de inkább csillapítsd a gazdád, mer' egyszer az a legény úgy találja fejbe köllintani, hogy Pilástust vacsorán éri s hordhatod az özvegyi gyászt.”

A menyecske elnevette magát, miközben elővillogtak apró fehér fogai. „Ne féljen kee István bácsi, míg én János mellett állok egy hajszálát sem engedem meggörcsíteni; meg aztán ismeri már Sándor az apóka természetét s nem igen veszi szívére a haragját.”

Nem vagyok én bizalmatlan a papság és tanítóság iránt, de őket közgazdasági kérdésekre még nem igen nevelték. Azért félek, nehogy félvállról fogva a terhet, az alatt elgömtyedjenek.

Nagy, szép és erős munka vár rájuk, hogy azt, a mit ők is csak ma kezdenek tanulni, azonnal másokkal is közöljék és ezekkel gyakorlatilag keresztül vigyék.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

Falusi levél.

Alsó-Detrehem, január 10.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjában egy igen közérdekű dologra hívjam fel intező köreink talán nagy is igénybe vett figyelmét.

Sok törvényünk van, sok szabályrendeletet készítünk — az bizonyos; és ha ezek érvényre emelésétől a közjólet előmozdítását várhatjuk (a mint azt várnunk is kell!), azokat áldást hozoknak kell kijelentenünk. Ilyennek tartom én a *községi hitelszövetkezetről szóló szabályrendeletünket*. Tudom, hogy ez meg van már két éve, — mert elkészítésénél magam is közreműködtem, de látszatja sehol. Pedig vármegyénk elég szerencsés helyzetben van, mert van állami faiskolája, a honnan adnak csemetét, csak kérni kell azt.

Brassó és Nagy-Küküllő megyében már a fásítást évekkel ezelőtt megkezdették, úgy hogy ezen megyékben nem egy helyt láthatunk az utak mellett szebbnél-szebb oltványokat, melyek termés idején nem megvetendő hasznót fognak hajtani az ültetőnek, legyen az akár privát földtulajdonos, akár maga a község.

De elől kezdve a dolgot, kérdem: ugyan hány községnek van vármegyénkben faiskolája? Bizony nagyon hamar számba vehetjük azokat. Azt pedig alaptalan állításnak kell kijelentenem, hogy embereink nem szeretik a fát, mert nem ültetnek, — vagy ha ültetnek is, de nem gondozzák. Jó példát kell mutatni s biztosan megbarátkoznak a befásítás eszméjével!...

Én csak néhány éve vagyok önálló gazda és azóta folytonosan fásítok. Első években megtörtént, hogy vásárba menők sorba kitépték a már elültetett akáczaimat, s midőn egygyet tetten érve, megkérdeztem: miért teszi? — azt felelte: „nem tudom”. Nem rossz szándék vezethette; de olyan

Egy reggel üres sajtárral jött fel az istőlóból a szolgáló: „Na asszonyom nincs tej, elszabadult a bornyu s egy cseppig kiszopta.” — János gazda éppen a lovakat fogta a kis könnyű kocsi elé, cseresznye érés ideje volt, — az egész háznép a szőlőbe készült cseresznyét szedni — mikor Franczika kiált az ámbitusra: „Hallotta kee, hogy elszabadult a bornyu? Minek is tartunk tehenet, ha nincs aki rendbe tartsa; kisül a szemem, hogy gazdasszony létemre a piachról kell tejet hozatnom. Micsoda gazda kee, hogy nem tudja a cselédjeit meg-regulázni?”

Ennyi szóra, biztatásra János gazda megint csak méregbe jött; körülnézett mivel üsse a legényt — ki szintén ott forgolódozott a lovak mellett s ki csupán azzal mentegődött, hogy régi, gyenge volt a kötél, de még sem gondolja, hogy a bornyu eltudja szakítani — szemébe ötlött a vékony suhogós szíjjostor, mely az ülés mellé volt szúrva, kikapta onnét — Franczika a rendes: „üsse csak, üsse apó”-val biztatta — s oly gyorsan, hogy a legénynek eszébe sem jutott magát védeni vagy az ütést felfogni, végig suhintott annak arczán. A másik szempillantásban a béres a gazda mellé ugrott, átkapta azt a hóna alatt, meglóbálva felemelte magasra a levegőbe olyan mozdulattal, hogy a másik pillanatban minden erejével a földre sujtta. „Sándor!” — hangzott az ámbitusról a Franczika kiáltása s abban a hangban, melylyel a legény nevét kiáltotta, olyan édes, szerelmes kérése,

valami haszontalan dolognak nézhetne ültetményeimet, a mit kitépni nem is hiba, — pedig ez nagy hiba volt. Azután megmagyaráztam többször a falusiaknak, hogy mi a fának a haszna és mondhatom, hogy nem hánytam ez által falra borsot; mert már van látszatja. Most már mindenki ültet fát és most már — hogy csak egy példával illusztráljam a helyzetet — akácz jövést (mit eddig ha elhordtam, még megköszönték) semmikép sem adnak még egymásnak sem, annál kevésbé nekem.

Faiskolának községünkben egy igen szép belső telket sajátítottunk ki. Most foly a forgatás s hiszem, hogy pár év múlva szép oltoványosunk leend. E helyen nem akarom a *fásítás* hasznát fejtegetni, megtették azt már régen nálamnál hivatottakbák; de látva, hogy vármegyénkben éppen a gazdasági dolgok vannak leginkább elhanyagolva, mégis megpróbálom ezen felhasználással is fölébreszteni a szunnyadó tetterőt. Ne várja egy község se a felsőbb rendeletet, a folytonos unszolást. Most van idő reá; mert vége a végrehajtásnak és beállott a munkaszünet. Az előljáróság minden községben jelöljen ki faiskolának való helyet, forgattassa meg; jelölje meg azon utakat, melyek mellé fát kell ültetni, ásassa meg a gödröket, szerezzze be a karókat, mert e nélkül hiába ültet, — s hogy mindezekre éppen most hívom föl a figyelmet, teszem azért, mert nem emlékszem megfelelőbb időjárásra. A föld alig fagyos, hó nincs, dolog sincs...

Nó hát rajta!!...

Ezeket voltam bátor ez alkalommal elmondani s a már megalakult járási mezőgazdasági bizottságok figyelmét fölhívni, hogy saját hatáskörükben nézzenek utána, hogy a községi előljáróságok telyesítik-e ez irányban is kötelességüket.

Bornemissza Gyula

Heti hírek.

Egy költő halála. A magyar irodalomnak mély gyásza van. A legnagyobb magyar költő: *Vajda János*, f. hó 17-én délelőtt Budapesten 70 éves korában elköltözött az élők sorából. Vajda nem volt sem felkapott, sem népszerű költő, de mindenki bámulta hatalmas költői alkotásait és a nemzet közvéleménye Arany János elhunytá óta őt tartotta a legnagyobb poétának. Az agg költő teljes világeletében

annyi melegség volt, hogy a legény sujtani készülő karját megbénította. Csendesen, — szinte gyöngéden tette le a minden ízében reszkető gazdát a földre, lobogós ingujjával felitatta arczáról az ütés nyomán kiszivárgó vért, miközben a véres gyöcsöt Franczika felé lobogtatva mondogatta: „nagyon sok lesz asszonyom, nagyon sok lesz!”

János gazda — nyilván megértette a veszélyt melyben forgott — sietett elkorrodni hazulról; a nagy asszony a szolgálóval felrakta a kosarakat s elhelyezkedtek a kocsin. A menyecske a fejét fájalta: megfájdult a nagy ijedségtől, be is kötözte karikára vágott krumplicsal (azt mondják az használni szokott); ő otthon marad házpásztornak s majd jó vacsorával várja haza a cseresnyeszedőket.

Még hallatszott távolról a János gazda kocsiának zörgése; a kerekék s lovak patái által felvert por még ott gomolygott végig az utcán, mikor már a szép menyecske ott ült a fészerben a kukoricza hajból fonott ágyon, karcsu derekát a legény karja szorosan ölelte át, ő pedig egy szál leánder virággal simogatta azt az égő piros vonalat a legény arczán.

Tóth Erzsébet.

különcz módjára élt. Régóta betegeskedett. Sokszor elmondotta, hogy ő már 30 év óta napról-napra gyorsabb lépéssel halad a sir felé. Folyton a gyómrát fájalta s hiába járt fürdőkre, hiába használt ezerféle gyógyszert, egészsége csak rövid időre fordult jobbra. Vajda János életrajzi adatai a következők: Vajda János született Pesten, 1827-ben. Atyja Vaálban erdész, hol első 10 évét egy magános erdei lakásban tölté, elszigetelve a világtól s csupán a természettel társalogva, mi gyermekkedélyére nem kevés befolyással volt. Iskoláit Fehérváron és Pesten végezte. Regényesség után vágó szelleme a szinpad deszkáira voná, hol 14 hóig (1845) szerepelt egy vándorszínészársaságnál s habár e téren valami nagy dicsőségre szert nem tehetett, annyi haszna lón, hogy tanulmányozta az életet. Majd beleunva a kalandos életbe, nevelő lett, de ez türelmét 10 nap alatt kifogyasztá s Alsuthra ment, hol egy évig gazdasági gyakornok volt. 1848-ban katona lett, s az 1850. évet Lombárdia virágos rétein tölté nem a legboldogabb állapotban. Mind e hányatás azonban nem gátolá tanulmányai- ban és kifejlésében, sőt költészetének erőt kölcsönzött, irodalmi egyéniségét pedig csakhamar a maga egész fényében kifejlesztette. 1853-ban tért vissza a magyar fővárosba, a hol az akkori Magyar Sajtó segédszerkesztője lett, majd a Vasárnapi Ujság kötelékébe lépett, de versei az összes szépirodalmi lapoknak díszét képezték. Az utolsó 40 évben állandóan Budapesten lakott és teljesen érzéketlenül a külvilág iránt, magába vonultan, tisztán ideáljának élve, töltötte napjait.

Kaszinói közgyűlés. A tordai kaszinó egyesület f. hó 17-én tartotta f. évi alakuló közgyűlését, a mely alkalommal előterjesztett titkári jelentésből kitűnt, hogy az egyesületnek a múlt évben összes bevétele volt 1686 frt 55 kr, kiadás ezzel szemben 1691 frt 81 kr, s így pénztári hiány az év végével 5 frt 26 kr. Az egyesület tartozik még a megvett helyiség vétel árával 5000 frttal, és van az egyesületnek takarékpénztári betétkönyvben 780 frt 25 kr vagyona. A múlt évben volt az egyesületnek 119 tagja és járt 22 lap. Tisztviselők ujra az előző évek lettek és pedig: tiszteletbeli elnök: gr. Bethlen Géza főispán, elnök Albert János, alelnök és könyvtárnok Füzi Sándor, pénztárnok Kimpel Antal, gazda Bölönyi István és jegyző dr. Bogdánfy Lajos.

A tordai korcsolya egyesület f. hó 17-én tartotta meg közgyűlését, a mely alkalommal megválasztottak: elnökké dr. Betegh Miklós, alelnökké Nagy Balázs, pénztárnokká Boér Dénes, jegyzővé Péter Antal és gazdává Jakab Elek. Válaszmányi tagok lettek: dr. Domokos Antalné, Imecs Erzsí, dr. Pap Domokosné, Sipos Béláné, Veress Ferenczné, Barla Erzsí, dr. Betegh Jenő. Kósa Sándor, dr. Pap Domokos, Retezár Gerő, Sándor Ákos, Scharl Vilmos, Timbus Albert, Varga Dénes, Velits Ödön.

Athelyezés. A király Toth Ferencz nagyszabedni járásbirósági albirónak a felvinczi járásbirósághoz eddigi minőségében saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

A tordailawn-tennis társaság által rendezett tánczestély f. hó 20-án a „Központi Szálloda” nagy termében megtartott. Az estélyen a közönség nem nagy számmal jelent meg, de a kik ott voltak, azok szinte reggelig kitűnően mulattak.

Eljegyzés. F. hó 16-án tartotta eljegyzését Tordán Balla József *Gaál* Erzsível, Kováts Lajos főesperes plébános unoka nővérével. Szerencsét kívánunk a kötendő szép frigyhez.

A topanfalvi magyar olvasó kör, mint onnan levelezőnk jelenti, elhatározta, hogy február 6-án tombolával összekötött bált rendez. A sikeren nagyban fáradozik a fiatalság és ennek éltető lelke: Hoos Ernő, a kör elnöke.

Pénzsegély erdősítések miatt. A földmívelésügyi miniszter ur múlt 1896.

évi december hó 31-ről 67212. szám alatt kelt intézkedésével, a közgazdasági érdekből beerdősítendő kopár területeken az 1896. évben önként telyesített erdősítések után az alább megnevezendő birtokosokat 1846 frt állami pénzsegélyben részesítette a pénzsegély kiosztásával vármegyénk alispánja dr. Betegh Miklós biztatván meg. A miniszter kilátásba helyezi, hogy a kopárok sikeres és kifogástalan erdősítése az állam részéről a f. évben is elő fog mozdítani. A pénzsegélyben részesülő községek és egyesek a következő összegekben részesülnek: A. Podsága részére 135 frt, Alsó-Szolesva részére 30 frt, Bedellő részére 23 frt, Brezest részére 90 frt, Csegez részére 113 frt, F.-Csora részére 60 frt, F. Peterd részére 15 frt, Kisbánya részére 188 frt, Lunka részére 276 frt, Mohács részére 45 frt, Magura részére 30 frt, Mészkö részére 30 frt, Dèce részére 15 frt, N.-Oklos részére 62 frt, Offenbánya részére 30 frt, Örményes részére 36 frt, Ponorol részére 42 frt, Sinfalva részére 200 frt, Szártos részére 60 frt, Toroczko-Szent-György részére 23 frt, Vidaly részére 90 frt, a berkesi gr. kath. egyház részére 53 frt az egerbegyi ev. ref. egyház részére 15 frt, a m.-peterdi gr. kath. egyház részére 90 frt, Kabos Kálmánnak 20 frt, Zöldi Dániel, Ilyés Albert és Berkovics Ábrahám-nak 25—25 frt.

Bányamunkások lázadása. A múlt hónapban Resiszián rettenetes bányakatasztrófa ölt meg 69 embert, f. hó 20-án a szomszédságban, Aninán, csendőrök fegyvere terített le tiz áldozatot, köztük 8 férfit és 2 nőt; e mellett 9-en súlyosan megsebesültek. A lázadásra az adott okot, mert az aninai bányák tulajdonosai a munkások hátrányára megváltoztatták a nyugdíj-szabályzatot. A munkások előbb szóval tiltakoztak, azután a kormány elé járaltak. Végre elkeseredtek, sztrájkhoz folyamodtak s ennek mindjárt első óráiban megrohanták az iródákat. Balló Lajos csendőrhadnagy is súlyosan megsebesült. Oraviczáról egy század honvédség, Fehértemplomról pedig egy század közös hagseregbeli katonaság érkezett a lázadás színhelyére.

Halálozás Ersek Ferencz megyei börtönmester életének 74 ik évében, folyó hó 17-én, rövid szenvedés után meghalt. Hült tetemei, folyó hó 19 én helyeztettek az ó-tordai köztemetőben végnyalomra.

Holländer bácsi tudtul adja, hogy még csak február 20-ig fog városunkban tartozkodni, a kik tanulni óhajtanak, sziveskedjenek minél hamarább beiratkozni.

IRODALOM.

Bethlen Gábor kora. Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tiz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) hatodik kötetéből most jelentek meg a 90., 91., 92. füzetek, melyekben Angyal Dávid tovább folytatja „Magyarország történetét II. Mátyástól III. Ferdinándig” és ennek a korszaknak legmozgalmasabb időszakát tárgyalja, melyet az akkori események kiváló vezértérfiaírói „Bethlen Gábor korának” szoktak nevezni. Az ellenreformáció győz az egész vonalon és vele a bécsi udvar befolyása a magyar ügyekre. A katolikus ősi vallás védői és annak visszaállítására, régi egységének megalapítására törekvő párt felül kerekedik és miután az iskolázás, a hitejesztés, a lekipásztorkodás terén mindenütt felveszi a harcot a protestantizmussal, az ellenreformáció nem remélt eredményeket mutat fel és már a protestantizmust végveszedelemmel fenyegeti. Ha ezt a vallási harcot csak a magyar vivta volna meg a magyarral, ennek a küzdelemnek nem lett volna más jelentősége, mint hogy az egyik nézet, az egyik felfogás győz a másik felett. Egyszerű belügy, pártpolitika lett volna. Ámde mindkét fél részéről külpolitikai okok vegyültek a küzdelembe és ezt a szerencsétlen országot a polgárháboru tüzebe hajszolták. Az uralkodó ház a hatholikus

párttal szövetkezett, a protestantizmus pedig a Habsburg-dinasztia ellenségeire, a németországi protestans fejedelmekre és dissidens elemekre, valamint a törökre támaszkodhatott. Ezt a valláspolitikai pártosk dás szomorú korszakát mély igazságérzettel, a való tények szorgos felderítésével és minden oldalról való megvilágításával, szigorú tárgyilagossággal írja le Angyal Dávid és munkáját éppen az teszi igen becsestté, mert erről a korszakról eddig jóformán csak felekezeti elfogultságtól sugalmazott monografiákat birunk, holott ez a korszak egyike a legtanulságosabbaknak a magyar nemzet történetében. Angyal Dávid, a katolikus párt vezértérfiának Pázmány Péter bibornoknak szerepével kezdi a monografiát; majd a vallási sérelmekről nevezetes 1618- és 1619-iki országgyűlések eseményeit nagy részletességgel ismerteti és folytatólag áttér Bethlen Gábor első támadására, különösen ennek indító okait gyökerestül kitéjt. A füzetekben majdnem minden egyes lapon egy-egy igen érdekes szöveggel illusztrálja a korszak eseményeit; a képek többnyire egykorúak. Ezenkívül számos rendkívüli finom kiviteli műmelléklet van a füzethez csatolva. Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

CSARNOK.

Bálban.

Repül a szalag, a fodor lebben.
Piros az arcz és tűz ég a szemben.
Forgat egy ifju kit kedvvel szívo,
Sugja fülébe: „Leszek a hive”
A lány az ifju vállára hajlik...
„Huzzad Lajoska... huzzad viradtig!”

És e sokszinű, illatos árban.
Reménység ébred egy ifju párban:
Hogy jöra fordul a szívök sorsa.
A lány keblére hervad a rózsza,
Ifja irigyen nézi a rózsát...
„Huzzad Lajoska a ropogosát!”

Egy szöke kis lány — nem volt ő puezos;
Nem volt se selymes, se nagyon smukkos,
Égszín ruhája egyszerű batiszt —
Tánczolt vele egy ifju, nyalka tiszt
Megszerette... Kap-e kantiót?...
„Huzzad Lajos... ne kiméld a vonót!”

A gardedámok traecsesolnak együtt,
Számukra semmi pletyka el nem nyűtt,
Pereg a nyelvök... nem néznek hátra...
— Lopva esők hullott egy fehér vállra —
„Hátha meglátták?... Oh jaj de bajos...
Soh'se halunk meg!... „Hogy volt csak Lajos!”...

Barna menyecske, ah olyan hamis —
Nemesak szeme, de még a mája is!
Rég hiteget egy jó, szelid flut,
Tetszik neki, hogy az utánafut
Kedvére van másokkal is a flirt...
A jó flut szeme végre kinyílt — — —
Közével rácsap a száraz fára:
„Hagyd el Lajoska!... Elég volt mára.”

E-i.

A tanácsos ur barátja.

— Az „Aranyosvidék” számára írta: *Kristóf János*. —

I.

A köruton majd hogy bele nem botlottam a tanácsos urba. No, a kit ugy nyolez esztendeje nem láttam, mivel hogy feljött ide lakni.

Az ugy volt, hogy odavalók vagyunk Zolyomgyébe, meg együtt is lakunk abban a kis bányavárosban. Különben én nem számítok, hanem a tanácsos ur. A Véghy Elek városi tanácsos ur. Ur volt gyerekkora óta, ur volt mindig.

Nagy tekintélynek örvendett odahaza; előkelő család, emeletes ház, jó fizetés, semmi dolog, hát még a gyönyörű feleség! S egy nap csak arra ébredünk, hogy im mindezeket elhagyja, megyen a fővárosba. Ne hazudjak, nem mindent hagyott ott, az aranyos „kicsi asszony” vele ment. Vagy hogy ő ment az asszonykával, a mint imitt-amott fecsegték? Az se lenne baj, olyan asszony után bizony mehet.

Az esztendejére nem igen emlékszem, akkor lehetett mikor a zászlóaljat elvették a városunkból; nagy dolog ez, nem csoda, ha jól emlékszem rá. Hány család ment tönkre, hány kereskedő bukott meg, hány

kiadó szoba maradt üresen, s mind csak azért, mert a város idejében nem állított új kaszárnyát. Bezzeg épített azóta esze nélkül, ám mihaszna, nem várhatott mindenki addig.

Mert hiszen szép, szép az a hazaszeretet, jól eléldelgelhetni ott abban a kis városban is, de mégis, hajh, csak főváros a főváros, nő nem igaz?

Irigyeltük is Véghyékét, hiába, az úgy van. Irigyelte biz őket az egész Bélabánya.

Gyönyörű palotában lakik az ember, megfordít egy csapat, menten kibugyog a víz; fürdőszoba, előszoba, cselédszoba, erkély, kávéház, színház, korzó, hát még a városliget!

Ugy kell annak lenni, hogy jól esik az embernek, ha előkelő ur is, ismerős alakra bukkanni a távolból, mert nem épen nagy összeköttetésben voltunk odahaza a tanácsos urral, legfőlebb, ha elfogadta a köszöntésemet, most meg mégis kicsi hijja, hogy meg nem ölel.

— Humilimus servus! Ejnye kedves kedves amice, hát maga is itt? Ejnye, beh örülök, igazán örvendek! Állandóan itt tartózkodik most?

— Igen, tanácsos ur, köszönöm kérését, hogy ez a kis hivatalom akadt.

— Hát tudja-e már? Megyünk ám, hazamegyünk, nem telik belé két hét.

— Haza?

— Bélabányára! Meghalt a szegény százados ur, Isten nyugtassa; csak a sirköve készüljön el, már csináltaik; aranyos betűkkel rajta lesz: „Állította a hü barát: Véghy Elek”. Aztán mindjárt megyünk, félíg meddig már pakolunk is. Jaj, beh örülök!

— Nem szeretett itt lakni, tanácsos ur? Azt hittük...

— Mig élt, szívesen laktam itt. Söröztem nagyokat, hahaha, semmi más dolgom, mint sörözni, színházba járni, hahaha!

Jóízűen tudott nevetni, annyi bizonyos. Boldog ember ez mindenképen most is. De, hogy úgy örül a hazakerülésnek? Ni, csak! A századost, azt ismertem. Ismertük otthon mind. Nem lehetett másról szó, mint a Véghy-család legjobb, legragaszkodóbb barátjáról, a ki csaknem otthon volt náluk Bélabányán, s a ki szívcsakadva masirozott el akkor, a regimenttel. Hiába, a katonaregula! Irgalmat, barátságot nem ismer, nem is ismert soha.

— Együtt laktunk itt. Ott laktunk nála, azaz ő lakott nálunk, mégis ő fizette a lakást; kedveskedett, tehette, szívesen is tette, jó szíve volt, olyan, de olyan... szívü ember nincs több, nem lesz több ezen a világon...

Nagyon szerethették egymást. Két nehéz könyccseppel áldoz im most is jószíve emlékének. Szinte elérzékenyített.

— Nyolcz esztendeig, nyolcz álló esztendeig laktunk ebben a Babylonban, ebben a szörnyű drágaságban és nem kötöttem el egy krajczárt sem a vagyonból, ezt csinálja utánam valaki! Pedig szeretünk jól élni, elegánsul... az asszony is... hisz ismeri, ugy-e, a kedves nőmet?

— Volt szerencsém látni, tanácsos ur.

— Biz az költött, költött biz ő többet, mint otthon az alispánné; a szegény jó százados ur — Isten nyugasztalja — névnapjára, születésnapjára titokban is, kifizette számláit, ha másképp nem! Hát az én sőreim... a sok színházjegy! Hejh, a hü barát, nincsen annál értékesebb kincs... nincsen!... Hálások voltunk mi is, hálásak mindig, mulattattuk, dédelgettük, ápolgattuk, szerettük, tiszteltük egész a... sirig!...

Halkan zokogtam vele én is. Ilyen barátság, ilyen nem mindennapi, megérdemli. Mi silány, ah, az ember, a legjobb szándékot is elcsavarja...

— Mit keresünk mi már most itt. Legfőlebb a fájdalmas visszaemlékezések, oh, a visszaemlékezések! Megyünk haza, hazamegyünk, hála Istennek! Ej, mit! Most látom, szinte elszontyolodtunk; van

jó dolgunk! Vig legény volt ez a mi századosunk, micsoda stikkliket csinált, ha kedve tartotta! Minő juxot csinált velem, de csak velem, a kedves nőmmel nem; az komoly asszony, avval nem; avval mindig komolyan, alig hinné az ember, ha nem látta volna. Legyen szerencsém, látogasson meg. Kedves barátom, nagyon fogunk örülni, majd beszéllek még sokat, úgy van, sokat a jó századosról, a hü barátok e mintaképéről, az Isten nyugasztalja!

El is megyek hozzá, el mielőbb; ugyanis ritkán hall az ember e rideg életben önfeláldozó, hü barátokról.

Hanem meg kell adni, ő tőlük is nagyon szép volt, hogy csupádan-csupán a százados kedvéért jöttek föl, s laktak olyan sok ideig ebben a szörnyű drágaságban...

Évszakok.

A tavasz kezdődik, mikor a nap a *kos-jegybe* lép, a fiatal leányoknál a 16-ik évben. Ekkor a leány szerény, mint a márciusi ibolya; változékony, mint az április és szép, mint a május. Tavaszkor a természet ébredni kezd, ekkor szokták a párosításra szánt ágakat levágni — a méhkasokat kinyitni s a ludakat tojásra ültetni. „A virágnak megültani nem lehet.” Ez évszakban a leány „*Rózsza*”.

A nyár kezdetét veszi, mikor a nap a *rák-jegybe* lép, leányoknál a 26-ik évben. Ekkor a szívnek napról-napra melegebb érzelmei vannak. Juniában már a birkák tejelni kezdenek, — a méhek eresztenek s a buzát levágják. A remények a teljesedés felé ráklábakon kezdenek haladni s ezen évszakban a leány „*Nefelets*”!

Az ősz kezdődik, mikor a nap a *mérték-jegybe* lép, a leány a 36-ik évibe lép, ekkor a leány teljesen kinőtte magát; ha bajszosodásra hajlandó, — még az is ütökzik már. A téli alma teljesen megérett, s ha szalmára nem rakják, kárba megy. Most kezdődik vagyis javában folyik a cséplés, kávé vagy tea mellett s az idő vaskéje mély barázdákat húz a nő arcára, ez az őszi szántás! Októberben aztán beáll a *vénasszonyok nyara*, s novemberben a csipős mustot szűrnek. Ezen évszakban a leány „*Ne nyulj hozzám*”...

A tél kezdődik, mikor a nap a *bak-jegybe* lép, leányoknál a 46-ik évben. Ekkor látja csak, milyen bakkot lőtt, hogy annak idejében férjhez nem ment. Ezen évszakban a leány soványodni kezd, mert — a gazda szeme hizlalja a jószágot s neki gazdája nincs. Most már a női arcot s a kályhát mázolni kezdik a farsangra. Ekkor a leány: „*Kakas-tarék*”

Aranyos-Rákosi Székely Sándor gyűjteményéből.

Sz. 1094—1896.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tordai kir. törvényszék 1896. évi 1273. számú végzése következtében dr. Bogdány Lajos ügyvéd által képviselt Némethy József javára, Kis Mózes és társai ellen 54 frt 10 kr s jár. erejéig 1896. évi május hó 2-án foganatósított kielégítési végrehajtás útján felül lefoglalt és 328 frtra becsült lovak, 1 cséplőgép, sertések, 1 ökröszékér és 1 bőr ülésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tordai kir. bíróság 6998—1896. számú végzése folytán 54 frt 10 kr tőkekövetelés és jár. erejéig Alsó-Szentmihályfalván a község házában leendő eszközzésére 1897. évi február hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tordán, 1897. évi január hó 10.

German János, kir. bir. végrehajtó

Sz. 1329—1896.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíróság 1896. évi 71585. számú végzése következtében dr. Bogdány Lajos ügyvéd által képviselt Huma gépgyár javára Betegh Ferencz ellen 65 frt 40 kr s jár. erejéig 1896. évi október hó 16-án foganatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 400 frtra becsült 2 lóbol álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tordai kir. bíróság 8065—1896. sz. végzése folytán 17 frt 36 kr hátr.tőkekövetelés és járulékaik erejéig Gyéres-Szentkirályon a község házában leendő eszközzésére 1897. évi febr. hó 3 napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tordán, 1897. január 10.

German János, kir. bírósági végreh.

Dus mellékkeresetet

nyújtunk mindazoknak, kik **törvényesen engedélyezett sorsjegyek** rész etfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak. Némi tevékenység mellett havonként 150—200 frt könnyen megkereshető. Ajánlatok czimzendők

May, Elfer és Adler

3—10

bank- és váltó-üzlet
Budapest,

Köhöges,

rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobb hatású szer a RÉTHY-féle

PEMETEFÜ-CZUKORKA,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld

3—5

Réthy Béla, gyógyszerész Békés-Csabán.

Pénzkölcsön

birtokra, házakra, gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 százalékra 2-ik és 3-ik helyű táblázásra 6 százalékra.

Pénzt

váltóra 5—6 százalékra 10000 frtig, gyors és diskretio mellett szerez — valamint drága adósságokat convertál, úgy szintén váltót leszámítottat **Schwarz Márton, Budapest, VII. Miksa-utca 11.** Kitűnő referenciakkal szolgálhatók.

Az 1895. évi cairaól s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon **diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve.** — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m.: **köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakran idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapesten: **Török József** úr gyógyszerárban király-utca 12. és **dr. Egger A.** úr gyógyszerárban váci-körut 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárban, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
S.A.-UJHELY.

6—10

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Ugyszintén: GAJZÁGÓ RÓBERT, CS. MIKE MARTON urak gyógyszerárbaikban.

Megkezdődött az olcsó ár

Hary Árpád női- és férfi divatáru üzletében.

Van szerencsém tudatni, miszerint üzletemet jelenleg rendkívüli sok új áruval megnagyobbítottam, melyet igen olcsó árban igyekszem t. vevőimnek kiszolgálni és a visszamaradt téli árut majdnem fele árban árusítom.

Szíves meggyőződést kérve

Tisztelettel

1—0

Hary Árpád.